

Rapportage Risicomanagement, Frauderisicoanalyse en Cyber-Security

Samenwerkingsverband
VO Zuidoost Utrecht

Inhoud

1. Samenvatting.....	3
2. Inleiding	4
3. Risicomanagement	5
3.1 Begrip risicomanagement	5
3.2 Analyse risico's en beheersmaatregelen.....	8
3.3 Conclusies	10
4. Frauderisicoanalyse.....	12
4.1 Begrip fraude.....	12
4.2 Cultuur en gedrag	12
4.3 Frauderisicoanalyse	12
4.4 Conclusies	18
5. Cyber-Security	19
5.1 Begrip Cyber-Security.....	19
5.2 Genomen beheersmaatregelen voor Cyber-Security.....	19
5.3 Conclusies	19
6. Te nemen maatregelen	20

1. Samenvatting

In dit document wordt een berekening gemaakt van het benodigde weerstandsvermogen van het samenwerkingsverband vo Zuidoost Utrecht (swv). Daarnaast is een checklist ivm het risico op fraude uitgewerkt en zijn de beheersmaatregelen voor Cyber-security opgenomen.

Weerstandsvermogen (pag. 5 t/m 11)

De berekening van het weerstandsvermogen gaat uit van de risico's die het swv loopt in combinatie met het advies dat hierover is afgegeven door de onderwijsinspectie.

Risico's swv:

Vanwege het gehanteerde schoolmodel loopt het swv maar een beperkt aantal risico's, dat zijn:

- Personele risico's: is beperkt omdat het swv werkt met een kleine staf.
- Verplichte afdrachten: vanwege mogelijke groei van het vso, zowel in aantal als in bekostigingsklasse, ligt hier het grootste financiële risico.
- Leverancier gaat failliet: risico is laag.

De berekening van deze drie risico's leveren een aan te houden weerstandsvermogen op van €543.000,-

Advies onderwijsinspectie:

De inspectie adviseert een aan te houden bedrag van 3,5% van de bruto totale baten. Voor het swv komt dit neer op €515.000,-

Hoogte weerstandsvermogen:

Wanneer het bedrag van het risico van het swv naast dat van het advies van de inspectie wordt gelegd dan levert dat een bedrag op van het aan te houden weerstandsvermogen voor 2021 van €500.000,-

Frauderisicoanalyse (pag. 12 t/m 18)

Het SWV is zich bewust van frauderisico's en heeft diverse maatregelen ingesteld die frauduleuze handelingen voorkomen, dan wel tijdig ontdekken.

Op grond van deze frauderisicoanalyse is gebleken dat het risico's op fraude minimaal is.

Cyber-security (pag. 19)

Binnen het SWV zijn maatregelen genomen voor Cyber-Security. Echter het SWV is ondanks deze beheersmaatregelen niet vrij van cyberaanvallen. Daarmee heeft Cyber-security voortdurend aandacht nodig.

2. Inleiding

Risicomanagement is, ook in onderwijsland, een veelbesproken onderwerp. En terecht. In de code Goed Bestuur wordt hier aandacht voor gevraagd en in het jaarverslag is risicomanagement ook een verplicht onderdeel. Dit was een aantal jaar geleden de aanleiding om de risico's van het Samenwerkingsverband (SWV) in kaart te brengen, dat heeft geleid tot een Rapportage risicomanagement, welke is gebaseerd op het bij het CVOg gehanteerde model. De nu voorliggende rapportage is t.o.v. de vorige uitgebreid met de onderdelen Frauderisicoanalyse en Cyber-security.

Hoofdstuk 3 behandelt het risicomanagement binnen het SWV. Eerst worden wat achtergronden, begrippen en risicomanagement(systeem) besproken. Vervolgens worden de risico's van het SWV benoemd. Elk risico is geanalyseerd door te kijken naar oorzaken en gevolgen en de daarbij behorende beheersmaatregelen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvattend overzicht van de risico's, de relatie tot het eigen vermogen van het SWV en de uit te voeren acties.

Hoofdstuk 4 gaat in op de frauderisicoanalyse dat binnen het SWV is uitgevoerd. Nadat het begrip fraude, de relatie van fraude met cultuur en gedrag aan de orde zijn gekomen, worden de risico's met de in werking zijnde maatregelen genoemd.

In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 5, wordt kort ingegaan op Cyber-Security. Nadat kort is uitgelegd wat Cyber-Security inhoudt worden de maatregelen genoemd die het SWV heeft genomen voor Cyber-Security.

Het is de bedoeling dat deze rapportage jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld en wordt aangepast aan de actualiteiten en kennis van dat moment.

3. Risicomanagement

3.1 Begrip risicomanagement

Achtergrond

Goed bestuur (Educational Governance) is voor onderwijsinstellingen een actueel thema. Een grotere zelfstandigheid van de onderwijsinstellingen, meer complexe relaties met de overheid en een grotere afhankelijkheid van externe belanghebbenden benadrukken de noodzaak van een doorzichtige en professionele 'governance'. Ook de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen (Commissie Don) heeft in haar rapport gewezen op het belang van een gedegen risicoanalyse.

De code goed bestuur stelt dat de instelling periodiek en op gestructureerde wijze onderzoekt welke onzekere factoren het realiseren van haar doelstellingen in de weg kunnen staan. Hierbij is de instelling in staat om beheersmaatregelen te benoemen, zonder de balans tussen de te nemen maatregelen en de omvang van het risico uit het oog te verliezen. Aan haar belanghebbenden verstrekt de instelling vervolgens informatie over de aard van de risico's en de te nemen beheersmaatregelen.

Begrippen

Risico	de kans op een gebeurtenis met een effect op het niet behalen van de doelstellingen (als de risicokans 100% is, spreekt men van een feit en niet meer van een risico)
Risicomanagement	het continu en systematisch doorlopen van de organisatie op risico's, met als doel de gevolgen ervan te verminderen en de kans erop te verkleinen.
Bruto risicoprofiel	Risico zonder beheersmaatregelen
Netto risicoprofiel	Risico met beheersmaatregelen

Doelstellingen risicomanagement

Met risicomanagement kan het behalen van de volgende doelen worden ondersteund:

- Het bevorderen van vertrouwen binnen het SWV
- Het waarborgen van de continuïteit van het SWV
- Het bevorderen van inzicht op risico's binnen het SWV
- Het objectiveren van de hoogte van de algemene reserve
- Het waarborgen van de voornemens uit de diverse beleidsplannen (niet financiële doelstellingen)

Het risicomanagement staat niet op zichzelf, maar dient gekoppeld te worden aan de Planning & Control cyclus, te weten begroting, rapportage en jaarrekening. In genoemde documenten dienen de belangrijkste risico's een plaats te krijgen.

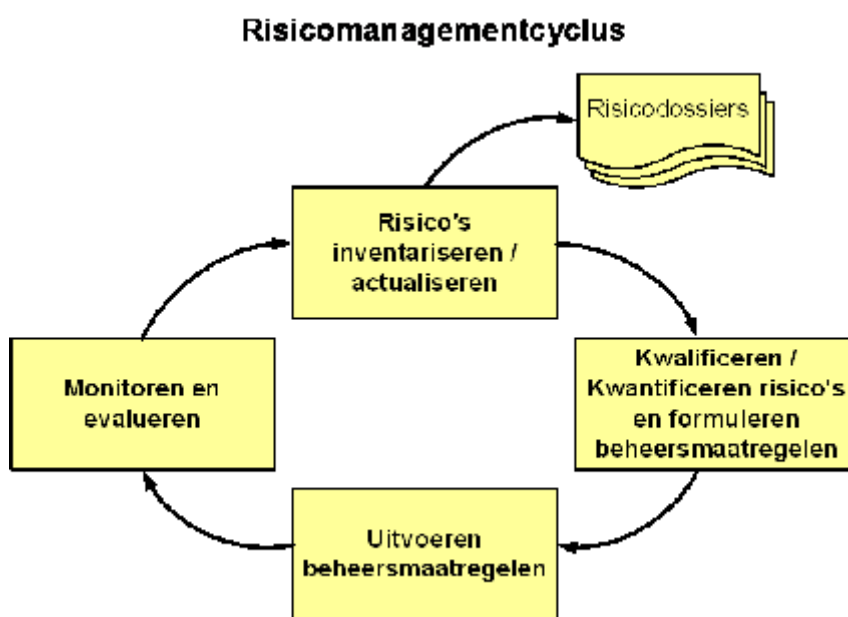
Risicomanagementsysteem

Een goed risicomanagementsysteem gaat uit van een aantal principes en kent een terugkerend proces.

De volgende principes worden onderscheiden:

1. Voegt waarde toe
2. Is geïntegreerd in de processen van de organisatie
3. Maakt deel uit van de besluitvorming
4. Onzekerheden worden expliciet genoemd
5. Systematisch, gestructureerd en tijdig
6. Gebaseerd op best beschikbare informatie
7. Op maat gesneden
8. Houdt rekening met menselijke en culturele factoren
9. Transparant en sluit niemand uit
10. Dynamisch, iteratief en reagerend op veranderingen
11. Ondersteunt continue verbetering en uitbouw van de organisatie

Het risicomanagementproces is in onderstaande figuur schematisch weergegeven.

Risico's inventariseren/actualiseren

De inventarisatie en actualisatie van de risico's vindt plaats in een open en transparant overleg met de diverse gremia binnen het SWV. De inventarisatie en actualisatie van de risico's dient plaats te vinden met de doelstellingen van het SWV voor ogen.

Kwalificeren / kwantificeren risico's en formuleren beheersmaatregelen

Alle (potentiële) risico's worden geïdentificeerd. Een voorbeeld van hoe een risico omschreven wordt, staat in onderstaande tabel. Gestart wordt met de oorzaken, vervolgens de gebeurtenis en ten slotte de gevolgen.

Risicovoorbeeld		
Oorzaken	Gebeurtenis	Gevolgen
Overheidsbeleid	Aantal residentieel geplaatste leerlingen stijgt	Hogere verplichte uitgaven

Bij de analyse wordt gekeken naar de kans dat een gebeurtenis optreedt en wat de mogelijke gevolgen zijn, de zogenoemde risicoscore (kans x gevolg). De risico's worden geanalyseerd door gebruik te maken van de volgende klassen:

Kansklassen		Gevolgklassen-financieel		Gevolgklassen-imago	
Klasse	Referentiebeleid	Klasse	Financieel gevolg	Klasse	Imago gevolg
1	< 1 x per 10 jaar	1	< € 25.000	1	individueel
2	1 x per 5-10 jaar	2	€ 25.000 < € 100.000	2	intern SWV
3	1 x per 2-5 jaar	3	€ 100.000 < € 250.000	3	plaatselijke pers
4	1 x per 1-2 jaar	4	€ 250.000 < € 500.000	4	regionale pers
5	1 x per jaar of vaker	5	€ 500.000 < € 1.000.000	5	landelijke pers

Tevens kan het risico worden onderverdeeld naar een operationeel (intern specifiek), tactisch (intern breed-bijv. personeelstekort) of strategisch (extern-bijv. vergrijzing, wetgeving) risico. Tot slot wordt bij de analyse uitgegaan van het netto risicoprofiel (risico met beheersmaatregelen). Bij de beoordeling wordt gekeken naar de kwaliteit, uniformiteit en volledigheid van het risicoprofiel.

De risicoscore wordt berekend door de scores uit de drie klassen met elkaar te vermenigvuldigen. De maximumscore voor een risico is 125, namelijk 5 x 5 x 5.

Monitoren en evalueren

Het bespreken van het rapport houdt automatisch een update en dus een evaluatie in van het risicomanagementproces.

3.2 Analyse risico's en beheersmaatregelen

Hieronder op volgorde van risicoscore de specificaties van de risico's met daarin onder andere opgenomen de onderbouwing van de risicoscore, oorzaken, gevolgen en de beheersmaatregelen.

1 Personele risico's

<i>Risicoscore</i>	16
Specificatie risicoscore jaar (t):	Kans 4 1 x per 1-2 jaar
	Gevolg financieel 2 € 25.000 < € 100.000
	Gevolg imago 2 intern SWV

N.B. De medewerkers van het Samenwerkingsverband zijn in dienst bij de CVO Groep. De personele risico's komen dus voor rekening van de CVO Groep. Afspraak is dat de CVO Groep deze personele risico's doorbelast aan het Samenwerkingsverband.

Oorzaken

a WW-uitkering

b Conflict

c Kosten van vervanging

Gevolgen

1 Kosten overhead/bureaunkosten Samenwerkingsverband gaat omhoog, zodat er minder geld overblijft voor de scholen.

2 Continuïteit van voortgang werkzaamheden kan gevaar lopen.

Beheersmaatregelen (incl.risicostrategie)

a Preventief goede begeleiding vanuit Arbodienst en werkgever om WW-uitkering zo mogelijk te voorkomen.

b Het instellen van een mediator als een conflict niet te voorkomen is.

c De kosten van vervanging zo laag mogelijk houden door iemand tijdelijk in dienst te nemen en/of voor een kleinere betrekkingssomvang.

Beheersmaatregelen (incl.risicostrategie)

1 Indien mogelijk budgetverdeling herzien zodat geld voor basisvoorzieningen gelijk blijft.

2 Voortgang werkzaamheden bewaken en zonodig maatregelen nemen.

2 Stijging verplichte uitgaven en/of afdrachten

Risicoscore		12	
Specificatie risicoscore jaar (t):		Kans	4 1 x per 1-2 jaar
		Gevolg financieel	3 € 100.000 < € 250.000
		Gevolg imago	1 individueel

Oorzaken

a Aantal sbo, (v)so, lwoo, pro leerlingen is hoger dan verwacht.

b Niet begrote residentieel geplaatste leerlingen.

c Groei VSO

d Groei VSO met hoger bekostigingsniveau

Beheersmaatregelen (incl.risicostrategie)

a Afgifte beschikkingen worden gemonitord evenals verwijzende scholen.

b Kijkglazen (DUO) benutten.

c Zo mogelijk vooraf hierop anticiperen.

d Zo mogelijk vooraf hierop anticiperen.

Gevolgen

1 De verplichte uitgaven stijgen.

2 De verplichte afdrachten stijgen.

Beheersmaatregelen (incl.risicostrategie)

1 Mogelijk in overleg gestegen uitgaven op budget scholen in mindering brengen.

2 Mogelijk in overleg gestegen uitgaven op budget scholen in mindering brengen.

3 Strategisch leverancier gaat failliet

Risicoscore		2	
Specificatie risicoscore jaar (t):		Kans	1 < 1 x per 10 jaar
		Gevolg financieel	1 < € 25.000
		Gevolg imago	2 intern SWV

Oorzaken

a Heel uitlopende oorzaken kunnen de oorzaak van een failliete leverancier zijn.

Beheersmaatregelen (incl.risicostrategie)

a -Signalen opvangen van een naderend faillissement (nieuws, netwerk, stilstand bij leverancier e.d.)
-Bij bevestiging van naderend faillissement zo spoedig mogelijk overstappen op andere leverancier

Gevolgen

1 Belangrijke processen kunnen geen doorgang vinden.

Beheersmaatregelen (incl.risicostrategie)

1 Noodscenario inrichten voor het geval dat er geen tijdsige vervangende leverancier

3.3 Conclusies

Beknopt overzicht risico's

In onderstaande tabel staat een beknopt overzicht van de risico's op volgorde van risicoscore. Voor het feit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voordoen wordt het totale financieel gevolg verminderd met 25%.

BEKNOPT OVERZICHT RISICO'S				
Nr	Omschrijving risico	Risico-score	Financieel gevolg in €	Imago gevolg (pers)
1	Personele risico's	16	100.000	intern
2	Stijging verplichte uitgaven en/of afdrachten	12	250.000	intern
3	Strategisch leverancier gaat failliet	2	25.000	intern
	Subtotaal	30	375.000	
	Onvoorziene risico's		100.000	
	Minimaal weerstandvermogen		250.000	
	Totaal		725.000	
	Af: 25% voor het feit dat niet alle risico's tegelijk zullen plaatsvinden		-181.250	
	Benodigde algemene reserve		543.750	

Benodigde algemene reserve

Op grond van de risico's wordt de benodigde algemene reserve ingeschat op € 543.750.

Vanaf het jaarverslag 2020 gaat de Inspectie van het Onderwijs de nieuwe signaleringswaarde 'Normatief publiek eigen vermogen' gebruiken. Voor Samenwerkingsverbanden wordt deze nieuwe signaleringswaarde berekend door 3,5% van de bruto totale baten met een minimum van € 250.000. Voor het Samenwerkingsverband VO Zuidoost-Utrecht is het normatief publiek eigen vermogen €515.290 (op basis van jaarrekening 2019).

Voor het Samenwerkingsverband VO Zuidoost-Utrecht wordt het benodigde algemene reserve bepaald op € 500.000.

Relatie risico's tot weerstandvermogen

Op basis van de risico's en de daaruit mogelijke financiële gevolgen blijkt dat het beschikbaar weerstandvermogen voldoende is.

Het beschikbaar weerstandvermogen (algemene reserve) is ontleend aan de jaarrekening 2019 van het SWV.

Weerstandsvermogen				
Omschrijving	Benodigd weerstands-vermogen	Beschikbaar weerstands-vermogen	Ratio	Score
O.g.v. financiële gevolgen risicoscore	500.000	600.145	120%	
[ratio weerstandsvermogen=beschikbaar weerstandsvermogen/benodigde weerstandsvermogen]				
[scores: rood indien <95%, geel indien 95%<105% en groen indien >105% van benodigde weerstandsvermogen]				

Het is goed op te merken dat het risicomanagement zich vooral focust op de financiële gevolgen, terwijl imagoschade voor het SWV een veel schadelijker effect kan hebben.

Te nemen maatregelen

Op dit moment worden de genoemde beheersmaatregelen bij de risico's al toegepast en zijn er dus geen te nemen maatregelen van toepassing.

4. Frauderisicoanalyse

4.1 Begrip fraude

Het begrip 'fraude' is gedefinieerd als een opzettelijke handeling door één of meer personen waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Fraude kan gepleegd worden zowel ten nadele van het SWV (het onrechtmatig onttrekken van waarden aan het SWV) als ten voordele van het SWV (het onrechtmatig toevoegen van waarden aan het SWV door frauduleuze financiële verslaggeving). Kenmerkend voor frauduleus handelen zijn:

- Het verkrijgen van (financieel) voordeel;
- Het bewust overtreden van wetten en regels;
- Het opzettelijk en misleidend handelen.

4.2 Cultuur en gedrag

Het SWV streeft een cultuur van respectvol en integer handelen na. Deze cultuur vormt het fundament voor het voorkomen van frauduleus handelen in de brede zin van het woord. Het SWV heeft een aantal maatregelen genomen om deze cultuur in stand te houden. De maatregelen zijn zowel 'zacht' (soft controls) als 'hard'.

Dit gewenste gedrag wordt uitgedragen door de directeur van het SWV. Met deze 'tone at the top' geeft de directeur het goede voorbeeld.

Medewerkers worden gefaciliteerd in het tonen van gewenst gedrag. Niet alleen doordat leidinggevers 'het goede voorbeeld geven' maar ook door middel van diverse in werking zijnde protocollen en procedures (zoals code internetgebruik, gedragscode intimidatie, inkoopbeleid, integriteitscode e.d.). De medewerkers van het SWV zijn in dienst van de CVO Groep en de CVO Groep kent een Integriteitscode. Bovendien is binnen de CVO Groep een vertrouwenspersoon aangesteld waar medewerkers terecht kunnen met gevoelens van onveiligheid én het melden van incidenten, waaronder frauduleus handelen.

Overeenkomstig de eisen die de Governancecode stelt, is de Raad van Toezicht van het SWV verantwoordelijk voor het toezicht op het geheel aan interne beheersingsmaatregelen die de directeur-bestuurder heeft geïmplementeerd om fraude te voorkomen of tijdig te ontdekken en corrigeren. De Raad van Toezicht laat zich omtrent dit systeem van interne beheersing informeren door de directeur-bestuurder. Waar zij dat nodig vindt, geeft de Raad van Toezicht adviezen aan de directeur om bepaalde maatregelen van interne beheersing te veranderen of te ontwerpen.

4.3 Frauderisicoanalyse

De hierboven genoemde cultuur en de genomen maatregelen om deze cultuur in stand te houden, betekenen nog niet dat het SWV dus gevrijwaard is van frauduleuze handelingen. De directeur heeft diverse frauderisico's onderkend.

Hieronder is een analyse van de belangrijkste frauderisicofactoren opgenomen en wordt aangegeven welke maatregelen van interne beheersing zijn ingericht.

De frauderisicofactoren worden gesplitst in:

1. Frauderisicofactoren die voortkomen uit frauduleuze financiële verslaglegging
 - a. Frauderisicofactoren met betrekking tot de specifieke kenmerken van de leiding en haar invloed op de beheersomgeving

- b. Frauderisicofactoren met betrekking tot de specifieke omstandigheden binnen de bedrijfstak
 - c. Frauderisicofactoren met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten en de financiële stabiliteit
- 2. Frauderisicofactoren die voortkomen uit het onrechtmatig onttrekken van waarden aan de huishouding.
 - a. Frauderisicofactoren met betrekking tot activa die gemakkelijk aan de huishouding kunnen worden onttrokken
 - b. Frauderisicofactoren met betrekking tot maatregelen van interne beheersing

1. Frauderisicofactoren met betrekking tot afwijkingen die voortkomen uit frauduleuze financiële verslaggeving

1a Frauderisicofactoren met betrekking tot de specifieke kenmerken van de leiding en haar invloed op de beheersomgeving

Risicofactor	Van toepassing of in werking zijnde maatregelen	Kwalificatie restrisico
Een belangrijk deel van de honorering van leidinggevendenden bestaat uit bonussen, opties of andere financiële prikkels	De honorering van leidinggevendenden bestaat uit een vast salaris. Bonussen, opties of andere financiële prikkels zijn niet aan de orde	Laag
De directeur heeft er belang bij onjuiste middelen te gebruiken om vanwege fiscale redenen de getoonde winst te verlagen	Niet van toepassing. Het SWV is niet belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting	Laag
De leiding ondersteunt en draagt niet krachtadig genoeg de waarden of ethische normen van de huishouding uit of draagt niet de juiste waarden of ethische normen uit	De medewerkers van het SWV zijn in dienst van de CVO groep en de CVO Groep kent een integriteitscode	Laag
Medewerkers kunnen zelfstandig een betaling verrichten, kunnen zelfstandig beschikken over een eigen kas en het in bruikleen gegeven device van het SWV (via de CVO Groep) wordt niet geregistreerd.	Er is controle technische functiescheiding geregeld voor alle zowel de medewerkers van de salarisadministratie als de medewerkers van de financiële administratie. Vervolgens is naast de autorisatie van het stafhoofd in de bank ook de autorisatie van de bestuurder nodig. De in bruikleen gegeven devices zijn in een overeenkomst tussen CVO Groep en medewerker vastgelegd.	Laag
De leiding herstelt belangrijke tekortkomingen in de interne beheersing niet tijdig.	Eventuele tekortkomingen worden altijd zo spoedig mogelijk hersteld.	Laag
De leiding toont een sterke tegenzin om regelgevende instanties te volgen	Het SWV volgt altijd wet- en regelgeving	Laag

De leiding handhaaft ondoelmatig functionerend personeel op afdelingen, die zich bezig houden met financiële verslaggeving, informatietechnologie en interne accountantscontrole.	Medewerkers worden op ondoelmatig functioneren aangesproken. Door middel van een gesprekkencyclus wordt dit ook vastgelegd. Indien nodig worden passende maatregelen getroffen.	Laag
Zijn er leidinggevendenden, die niet gespecialiseerd zijn in financiële zaken, hoge mate of geheel betrokken bij de keuze van verslaggevingsgrondslagen of de bepaling van belangrijke schattingen?	Nee	Laag
Is er sprake van een groot verloop binnen de leidinggevendenden, de geraadpleegde adviseurs en de leden van de raad van bestuur.	Nee	Laag
Er zijn vaak voorkomende meningsverschillen met de accountant of een voorgaande accountant over onderwerpen met betrekking tot de controle of (jaar)verslaggeving.	Nee.	Laag
Er worden aan de accountant onredelijke eisen gesteld, waaronder onredelijke tijdslimieten voor het gereed komen van de controle of het verstrekken van de accountantsverklaring.	Nee	Laag
Er wordt autoritair opgetreden door de leiding tegenover de accountant, in het bijzonder tot uiting komend in pogingen om de reikwijdte van de controle te beïnvloeden.	Nee	Laag
De organen belast met governance bevatten te weinig leden, die onafhankelijk zijn ten opzichte van de leiding	Het SWV kent een Raad van Toezicht met een passend aantal leden.	Laag
Door de organen belast met governance wordt weinig aandacht besteed aan onderwerpen met betrekking tot financiële verslaggeving en aan de administratieve organisatie en interne beheersing.	De Raad van Toezicht is nauw betrokken bij alle belangrijke financiële verslagen (zoals begroting, fin.rapportages, jaarverslag) en beslispunten (zoals samenwerking).	Laag

1b Frauderisicofactoren met betrekking tot de specifieke omstandigheden binnen de bedrijfstak

Risicofactor	Van toepassing of in werking zijnde maatregelen	Kwalificatie restrisico
Zijn er nieuwe eisen met betrekking tot de jaarverslaggeving en andere voortkomend uit wetten of andere regelgeving die de financiële stabiliteit of de winstgevendheid van de huishouding kunnen aantasten?	Nee	Laag
Is er spraken van een hoge mate van concurrentie of marktverzadiging, die vergezeld gaat van dalende marges?	Er is sprake van demografische krimp in de regio Zuidoost Utrecht.	Laag

Leerlingen verkrijgen toegang tot afgegeven TLV's.	1. Bewustwording docenten en administratieve medewerkers 2. Adequate technische beveiliging	Laag
--	--	------

1c Frauderisicofactoren met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten en de financiële stabiliteit

Risicofactor	Van toepassing of in werking zijnde maatregelen	Kwalificatie restrisico
Is er sprake van activa, passiva, inkomsten en uitgaven, gebaseerd op aanzienlijke schattingen, die ongebruikelijk subjectieve oordelen of onzekerheden bevatten of die mogelijk op korte termijn sterk kunnen veranderen op een wijze die financieel gesproken een noodlottig effect kan hebben op de huishouding bijvoorbeeld: - de uiteindelijke inbaarheid van vorderingen - het tijdstip waarop opbrengsten worden verantwoord - de realiseerbaarheid van financiële instrumenten, gebaseerd op een uiterst subjectieve waardering van de zekerheden of de situatie, dat moeilijk is vast te stellen uit welke bron de terugbetaling zal komen - een aanzienlijke balanspost aan geactiveerde kosten	Nee	Laag
Bestaan er belangrijke transacties met verbonden partijen die niet tot de gewone bedrijfsactiviteiten behoren?	Nee	Laag
Bestaan er belangrijke transacties met verbonden partijen die niet gecontroleerd worden of door een ander accountantskantoor gecontroleerd worden	Nee	Laag
Bestaan er belangrijke ongebruikelijke of zeer complexe transacties (met name die vlak voor het einde van het jaar) die moeilijke vragen oproepen met betrekking tot "substance over form" (economische realiteit boven juridische afspraken).	Nee	Laag
Is er sprake van een sterke afhankelijkheid van schulden, minimale mogelijkheden om te voldoen aan terugbetalingsverplichtingen, of voorwaarden met betrekking tot schulden, waaraan de huishouding zich moeilijk kan houden.	Nee	Laag
Bestaat er de dreiging van aanstaand faillissement, bedrijfssluiting of een vijandelijke overname	Nee	Laag

Zijn er ongunstige gevolgen voor belangrijke lopende onderhandelingen (zoals met betrekking tot een fusie of het verkrijgen van een contract) in het geval dat slechte financiële resultaten worden gepresenteerd. (Of zouden deze kunnen ontstaan)	Nee	Laag
Bestaat er een slechte of verslechterde financiële positie terwijl de leiding van de huishouding zich persoonlijk borg heeft gesteld voor omvangrijke schulden van de huishouding.	Nee	Laag

2. Frauderisicofactoren met betrekking tot afwijkingen die voortkomen uit het onrechtmatig onttrekken van waarden aan het SWV

2a Frauderisicofactoren met betrekking tot activa die gemakkelijk aan de huishouding kunnen worden onttrokken

Risicofactor	Van toepassing of in werking zijnde maatregelen	Kwalificatie retrisico
Diefstal van giraal geld (namens het SWV verricht de CVO Groep de betalingen van facturen).	- door controle technische functiescheiding geschiedt een bankrekeningmutatie van een bestaande crediteur of het aanmaken van een nieuwe crediteur door een andere medewerker dan die de facturen inboekt en goedkeurt. - door controle technische functiescheiding kan een medewerker niet het betaling van begin tot het eind uitvoeren. - de betaalbevoegdheden in het online-betaalsysteem van de bank zijn ingericht overeenkomstig de mandaatregeling; - zichtbare interne controle én autorisatie op brondocumenten die ten grondslag liggen aan de betaling door de bestuurder - een betaling vindt altijd plaats door 2 personen waaronder de bestuurder. - het SWV beschikt niet over een creditcard en betaalpas.	Laag
Diefstal van contant geld.	Er is geen kas en dus geen contant geld aanwezig.	Laag
Diefstal van goederen, zoals devices.	- er worden overeenkomsten opgesteld voor het in bruikleen	Laag

	geven van devices aan medewerkers.	
Salarissen betalen aan fictieve medewerkers	-functiescheiding tussen invoer salarisgegevens en controle van de betaling van salarissen - het SWV krijgt regelmatig een lijst van medewerkers aan wie salaris wordt uitbetaald ter controle.	Laag

2b Frauderisicofactoren met betrekking tot maatregelen van interne beheersing

Risicofactor	Van toepassing of in werking zijnde maatregelen	Kwalificatie restrisico
Ongeautoriseerd aangaan van verplichtingen namens het SWV.	- Bevoegdheden tot het aangaan van verplichtingen zijn vastgelegd in de statuten van het SWV. - Er vindt interne controle in functiescheiding plaats op de autorisatie en verwerking van inkoopfacturen.	Laag
Is er ergens sprake van ontoereikend toezicht door de leiding van de huishouding (bijvoorbeeld ontoereikende supervisie of ontoereikende bewaking van verafgelegen locaties)?	Nee	Laag
Ontbreken er procedures om een antecedentenonderzoek uit te voeren ten aanzien van sollicitanten voor posities waarin bedrijfsfunctionarissen toegang hebben tot activa die gemakkelijk aan de huishouding kunnen worden onttrokken?	Nee	Laag
Is er sprake van ontoereikende administratie van activa die gemakkelijk aan de huishouding kunnen worden onttrokken?	Nee	Laag
Ontbreken er adequate functiescheidingen of onafhankelijke controles?	Nee	Laag
Ontbreekt (in delen van de organisatie) een adequaat systeem van autorisatie en goedkeuring (bijvoorbeeld voor aankopen)?	Nee	Laag
Is er (in delen van de organisatie) sprake van slechte fysieke beveiligingen met betrekking tot kasgeld, beleggingen, voorraden of vaste activa?	Nee	Laag
Is er sprake van het ontbreken van actuele en goede documentatie bij transacties (bijvoorbeeld crediteringen voor geretournerde goederen)?	Nee	Laag

Zijn er bedrijfsfunctionarissen op sleutelposities die niet regelmatig vakantie opnemen?	Nee	Laag
--	-----	------

4.4 Conclusies

Het SWV is zich bewust van frauderisico's en heeft diverse maatregelen ingesteld die frauduleuze handelingen voorkomen, dan wel tijdig ontdekken.

Op grond van deze frauderisicoanalyse is gebleken dat de restrisico's minimaal zijn. Er komen dan vanuit deze rapportage geen noemenswaardige te nemen maatregelen.

5. Cyber-Security

5.1 Begrip Cyber-Security

Cyber-Security is het vrij zijn van gevaar of schade veroorzaakt door verstoring of uitval van ICT of door misbruik van ICT. Het gevaar of de schade door misbruik, verstoring of uitval kan bestaan uit beperking van de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de ICT, schending van de vertrouwelijkheid van in ICT opgeslagen informatie of schade aan de integriteit van die informatie.

Een hardnekkige misvatting is dat cyberaanvallen alleen plaatsvinden bij bepaalde types organisaties zoals high-profile technologie bedrijven. De realiteit is echter dat elke organisatie waardevolle data heeft te verliezen.

5.2 Genomen beheersmaatregelen voor Cyber-Security

Om vrij te blijven van gevaar of schade veroorzaakt door verstoring of uitval van ICT of door misbruik van ICT heeft het SWV de volgende beheersmaatregelen genomen.

Nr	Wat	Wie
1	Access Begrijpen van de cyberdreiging en de huidige capaciteiten van de organisatie	Cloud2Go
2	Improve Voer security maatregelen door om de organisatie voor te bereiden	Cloud2Go
3	Monitor Monitor de organisatie op anomaliteiten en opvallend gedrag	Cloud2Go
4	Alert Aanleveren van alerts en notificaties voor de organisatie	Cloud2Go
5	Respond Adequaat reageren op incidenten	Cloud2Go
6	Recover Herstellen tot business-as-usual en schade beperken	Cloud2Go

Het SWV heeft geen verzekering tegen cyberrisico's.

5.3 Conclusies

Binnen het SWV zijn maatregelen genomen voor Cyber-Security. Echter het SWV is ondanks deze beheersmaatregelen niet vrij van cyberaanvallen. Daarom zullen ook in de toekomst steeds weer de stappen van de beheersmaatregelen doorgelopen moeten worden en waar nodig verbeterd en/of aangescherpt worden.

6. Te nemen maatregelen

Uit deze rapportage over risicomanagement, frauderisicoanalyse en Cyber-Security volgen geen te nemen maatregelen.